

ILMAILUALAN UNIONI IAU:N JÄSENLEHTI

Unioni

23.4.2010

NRO 2

Vääntö pitkä
– tes lyhyt

2 Pääkirjoitus

4 Lentokoneen tärkein osa?

Markus Berg

Ratkaisee vaativimmankin matkustajan tyytyväisyyden.

- 7 Työehtosopimus uudistui
- 8 Logistiikka-alan ammattiliiton perustamista selvittää
- 9 Edunvalvojat koolla
- 10 Lyhyt kääntö
- 12 Hapsu: Kahdeksan tuntinen työpäivä
- 14 Työurien pidentäminen vaatii työpaikkoja
- 15 Määräaikaisten työntekijöiden asemaa on parannettava
- 15 Työyhteisösovittelu ratkoo työpaikan ristiriitoja
- 15 Työuupumus lisää nuorten työntekijöiden riskiä kuolla
- 16 Jos sittenkin Hankoon
- 18 Päivänsäde ja menninkäinen
- 22 Sanokaa muikku
- 24 Työturvallisuuskorttikoulutus päätökseen Finnairin Tekniikassa
- 25 Kolumni
- 26 Pääluottamusmies Marita Ketonen-Heiska
- 27 Tj 0
- 28 Miesten vuoro
- 29 Kynsinhampain
- 30 ILMA ry 007 avasi omat kotisivunsa
- 30 Kuvakulma
- 31 Pellen päiväkirja
- 32 IAU:n kesäpäivät elokuussa Tallinnassa

KANSIKUVA:

Tes-uupumusta Symposium-piirin hengessä.
Vasemmalta: Hautamäki (Gallen-Kallela), Koskinen (Merikanto), Müller (Kajanus) ja Verronen (Sibelius)

Unioni

Levikki 4400
14. Vuosikerta

Julkaisija
Ilmailualan Unioni IAU ry

ISSN
1795-2840 (Painettu)
1795-343X (Verkkojulkaisu)

Päätoimittaja
Juha-Matti Koskinen
Puh. 040 766 9040
juha-matti.koskinen@iau.fi

Toimitussihteeri
Pekka Kainulainen
Puh. 040 528 8166
pekka.kainulainen@iau.fi

Toimituskunta
Markus Berg
Arto Kujala
Ari Miettinen
Vesa Suni
Tommi Toivola

Kirjeenvaihtajat
Pekka Hintikka
Erkki Luoto
Tuomo Oksanen
Sari Virta

Toimitus
John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI
Fax. (09) 47857 250

Osoitteenmuutokset
Liiton jäsenistön osoitteenmuutokset päivittyvät automaattisesti postiin/väestörekisteriin tehdyn ilmoituksen perusteella. Muut osoitteenmuutokset voi toimittaa mieluiten sähköpostitse osoitteeseen iau@iau.fi.

Ilmestyminen
Lehti ilmestyy v. 2010 kuusi kertaa.
Ilmestymisaikataulu sivulla 30.

Aineisto
Toimitus ei vastaa pyytämättä lähetyksistä aineistoista eikä palauta niitä.

Ulkoasu
Sign Design Oy/Sanna Kallio

Paino
Sälekarin Kirjapaino Oy
Somero

Missä olit silloin kun...

Tämä pääkirjoitus tulee ainakin tekijälleen jäämään mieleen. Tällä viitataan sen poikkeukselliseen syntyajankohtaan. Tätä kirjoitettaessa on perjantaiamu 16.4 ja Eyjafjallajökullin jäätiköllä Islannissa purkautuva tulivuori on tyystin sotkenut Euroopan lentoliikenteen, sulkien lentokenttiä ja ilmatiloja toisensa jälkeen. Koko Suomen lentoliikenne on pysähtynyt. Luotettavaa arviota tilanteen palautumisesta normaaliksi ei toistaiseksi ole saatavilla. Pitikö tämänkin vielä osua jo valmiiksi rusikoidulle alallemme? Valo, joka näkyi tunnelin päässä, olikin vain tulivuori.

Muutenkin on viimeinen vuotemme ollut kuin mannerlaattojen reunalla taiteilua. Tämä on edellyttänyt jatkuvaa reagoimista muuttuviin tilanteisiin. Pitkän aikavälin suunnittelua on ollut lähes mahdotonta harjoittaa. Tämän on luonnollisesti aiheuttanut lentoliikenteen taloudellinen kurimus, mutta myös työnantajapuolen aika ajoin varsin sekava toiminta. Hetkittäin on ollut vaikea päätellä kuka todellista valtaa yrityksissä käyttää. Tämä on herättänyt työntekijäpuolella epäilyksiä siitä, että monet niistä, jotka äänekkäimmin vaativat kriisiajan venymistä, eivät itse juuri osoita lojaalisuutta työnantajalleen.

Toinen käsitys, joka työntekijäpuolella elää vahvana on, että vaikeiden aikojen supistamistoimia kohdennetaan tarkoituksellisesti henkilöihin, joista halutaan päästä eroon. Tuotannollis-taloudellisin syin likvidoidaan työsuhteet ensisijassa täyden kokemusvuosilisän ansainneilta, yli keskiarvon sairauden vuoksi poissa-olleilta ja muuten hankaliksi koetuilta tyypeiltä. Tästä lienee turha väitellä aina-kaan julkisesti, mutta nihkeys, jolla työsuhteita elpymisen aikana palautetaan, ei ole omiaan hälventämään näitä epäluuloja. Tämä asia on kivi kengässä, joka ratkaisemattomana heikentää tuntuvasti paikallisen yhteistyön mahdollisuuksia.

Epävarmuuden ajat jatkuvat siis edelleen, vaikka myönteisiäkin uutisia alaltamme on viime aikoina yhä useammin kuulunut. Pitkän ja osin uuvuttavan (kuten kansikin vihjaa) tes-neuvottelurupeaman jälkeen sovimme ennätyslyhyestä, käytännössä itse neuvottelujen mittaisesta kaudesta. Tämä johtui siitä, että kummallakaan osapuolella ei sillä hetkellä ollut valmiuksia pidempään tes-sovintoon. Liian monet asiat tulevaisuuden kannalta olivat auki. Toivottavasti tilanne loppukesästä, kun peli käynnistyy uudestaan, on selkeämpi. Ja Saksa jalkapalloilun maailmanmestari.

JM KOSKINEN

US Air Force Majeure eli Yhdysvaltain ilmavoimien majuri.

”

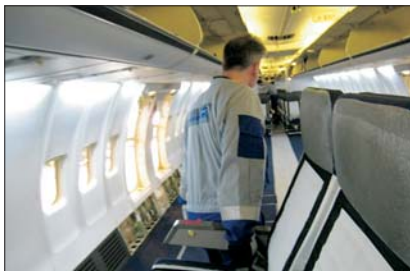
*Ei ainoastaan
ay-liike tarraudu
saavutettuihin etuihin
vaikeina aikoina.*

Lentokoneen tärkein osa?

Matkustajatuoli on se lentokoneen osa, jota jokainen matkustaja käyttää ja samalla toivoo käyttäessään, että tuoli olisi mukava, ja tilaa olisi riittävästi. Mitä pidempi matka, sitä tärkeämpää on tuolin mukavuus ja toimivuus.

Tuolin säätö järjestelmässä on ongelmia, Sami Salonen, Timo Sievänen ja Erja Rautavuori korjaavat. Tässä business-luokan tuolissa on joka matkustajalla Airbagit.

Tuolien siirto koneeseen on raskasta käsityötä.

Tuolien paikat mitataan karttojen mukaan.

■ Tuolia käyttävät vuoden aikana sadat erilaiset ja erikokoiset ihmiset. Kaikki he haluavat istua matkallaan mahdollisimman mukavasti. Mikäli tuolissa on jokin vika, esimerkiksi ruokapöytä ei toimi kunnolla, on monen matkustajan mielestä matka jo pilalla, ja lentoyhtiö saa heidän silmissään huonon maineen.

Matkustajatuoleja huolletaan käytännössä aina kun kone ei ole lennolla. Vähintäänkin tuolit siivotaan ja istuintaskut tyhjennetään roskista.

Matkustajien lentoemännille ilmoittamat viat kirjataan tietysti ylös, ja korjataan maassa. Usein jo ennen seuraavaa lentoa.

Määräaikaishuoltoon

Määräaikaisten huoltojen yhteydessä erityinen tuolien huoltoryhmä käy tietyn lentokoneen kaikki penkit läpi ja tutkii sekä korjaa havaitut puutteet, esimerkiksi löysät ruokapöydät kiristetään ja purkalla sotkettu turvavyö vaihdetaan uuteen.

Matkustajakoneiden suuremmissa huolloissa, silloin kun työnä ovat rungon rakenteiden määräaikaistarkastukset, on luonnollista että tiellä olevat matkustajatuolit irrotetaan ja kannetaan lentokoneesta pois. Penkkien

huolto tehdään hallin lattialla, tai jos penkit vaativat jo perushuoltoa niin ne kuljetetaan matkustamohuoltoon.

Matkustamohuollossa tuolin valmistajatehtaan kouluttamat mekaanikot ja asentajat käyvät tuolit läpi tarkastuslistojen mukaisesti. Erityisen tarkasti käydään läpi tuolin rakenne ja tuolin kiinnityspisteiden kunto, onhan tuolin kestävä hätätilanteessa suuria G-voimia.

Nuhruiseksi kuluneet käsinojen pehmikkeet vaihdetaan uusiin. Samoin käy kuluneelle istuinosan tyyntyne, istuinpäälliset vaihdetaan puhtaiksi.

Jos tuolissa on sähköisiä osia, kuten viihdejärjestelmän ohjaimet, ne vaati-

vat tietysti oman huoltonsa. Tarvittaessa sähköasentaja korjaa niissä olevat viat.

Takaisin tienaamaan

Matkustamohuollossa korjatut ja huolletut matkustajaistuimet ovat valmiina takaisin lentokoneeseen asennettavaksi. Ne joko varastoidaan odottamaan tarvitsevaa konetta, tai ne kuljetetaan suoraan tarvitsevan koneen luokse. Siellä ne nostetaan tavaranoimella ylös koneen oviaukolle, josta ne kannetaan käsityönä koneen sisälle.

Lentokoneen sisällä mekaanikot ja asentajat asentavat tuolit versiokartois- sa merkittyihin paikkoihin.

Tuoleista on irrotettu verhoilut ja osa pehmusteista, huolto sujuu paremmin.

Kaikki on viety.

Tuolien etunastojen paikat merkitään mittauksen yhteydessä tuolikiskoihin. Ja kun tuolit on asennettu lopullisesti paikoilleen, tuolikiskot peitetään peitelistoilla.

Peitelista peittää myös yleensä kiskossa kulkevan viihdytysjärjestelmän kaapeloinnin.

Lopuksi kaikkien tuolien oikea asennus tarkistetaan vielä kerran, viihdejärjestelmän toiminnot kokeillaan, ja tuolit varustellaan pelastusliiveillä.

Näin koko huolellinen prosessi on käyty läpi. Kuinka usein henkilöautotasi on irrotettu istuimet huollossa? Entä paikallisbussista?

Hetkeä ennen matkustajien saapumista.

teksti ja kuvat: MARKUS BERG

Työehtosopimus uudistui

Uudet taulukkopalkat ja tekstimuutokset astuivat voimaan 1.3.2010.

■ Uudesta sopimuksesta painetaan taas kirja, joka julkaistaan myös liiton nettisivuilla osoitteessa; www.iau.fi/tyoelaman_pelisaannot/tyoehtosopimus.

Netissä on nähtävillä myös uudet palkkataulukot, josta voi tarkistaa kuinka paljon oman palkan pitäisi vähintään olla. Samasta paikasta löytyy myös Excel-tili, joka helpottaa tarkistuksen tekemistä niissä yrityksissä, joissa on käytössä henkilökohtaisen palkan osa arviointijärjestelmä.

Uudet taulukkopalkat 1.3.2010 alkaen:

1. palkkaryhmä	1 509 €
2. palkkaryhmä	1 571 €
3. palkkaryhmä	1 641 €
4. palkkaryhmä	1 728 €
5. palkkaryhmä	1 825 €
6. palkkaryhmä	1 930 €
7. palkkaryhmä	2 049 €
8. palkkaryhmä	2 172 €
9. palkkaryhmä	2 301 €

Tekstimuutokset

64. § Kokemusajan kertyminen, kohta 6
Poistetaan teksti; ”äitiys- ja vanhempainlomaan käytettyä aikaa”. Muutos tarkoittaa sitä, että näiltä ajoilta kuuluu kertyä kokemusaikaa. Näin on lain mukaan ollut jo aiemminkin, mutta jatkossa tes:n teksti ei enää ole ristiriidassa lain kanssa.

80. § Vuosiloma, kohta 6

”Vuosilomapalkka maksetaan tilijaksoittain, ellei työntekijä pyydä sen maksamista ennen loman tai sen osan alkamista, tällöin vuosilomapalkka py-

ritään maksamaan vähintään kolme päivää ennen loman alkua. Edellä mainittu pyyntö on esitettävä työnantajalle viimeistään kun loma tai sen osa hyväksytään.”

Muutoksen mukaisesti pääsäännöksi muodostuu se, että vuosiloma ei aiheuta normaaliin palkanmaksurytmiin muutosta. Työntekijä voi kuitenkin halutessaan pyytää vuosilomapalkkan sa maksettavaksi ko. lomajakson osalta ennen lomansa alkua.

81. § Lomaraha, kohdat 1 ja 2

”1. Lomaraha on 50 prosenttia vuosilomapalkasta. Se maksetaan kokonaisuudessaan kesälomalta 29.4. ja talvilomalta 15.12. Paikallisesti voidaan maksamisajankohdasta sopia toisin.

2. Työntekijällä ei ole pitämättömän loman osalta lomarahaoikeutta, jos hän irtisanoutuu tai työsuhte päätetään hänestä johtuvasta syystä, eikä hän palaa vuosilomaltaan enää työhön.”

Kohdan 1. kesälomarahahan maksupäivä muutettiin päivää aikaisemmaksi.

Kohdan 2. teksti on nyt tyhjentävä luettelo niistä tilanteista, jolloin lomarahaa ei makseta tai jo maksettu lomarahaa voidaan periä lopputilistä takaisin. Kaikissa muissa tapauksissa lomarahaa maksetaan, tai jos se on jo maksettu 1. kohdan mukaisesti, sitä ei lopputilistä peritä takaisin.

Allekirjoituspöytäkirja

Työehtosopimus on voimassa 1.3.2010–31.8.2010

Yleiskorotus

Palkkoja korotetaan sen palkanmaksu-

kauden alusta, joka alkaa 1.3.2010 tai lähinnä sen jälkeen yleiskorotuksella, jonka suuruus on 0,4 % kuukaudelta.

Yrityskohtainen erä

Pääläluottamusmiehen ja työnantajan kesken neuvotellaan 26.3.2010 mennessä yrityskohtaisen erän jakamisesta, jonka kustannusvaikutus on 0,3 %. Jos paikallisissa neuvotteluissa ei päästä yrityskohtaisen erän jakamisesta sopimukseen, palkkoja korotetaan taannehtivasti sen palkanmaksukauden alusta, joka alkaa 1.3.2010 tai lähinnä sen jälkeen yleiskorotuksella, jonka suuruus on 0,3 % ennen uuden työehtosopimuksen voimaantuloa olleesta palkasta 28.2.2010.

Taulukkopalkkojen korottaminen

Mikäli sopimuksia edellä mainitun kohdan 0,3 %:n suuruudesta yrityskohtaisesta korotuserästä ei saada aikaan, korotetaan taulukkopalkkoja takautuvasti 1.3.2010 alkaen 0,7 %.

Uusi kohta: 7. § Työryhmät

Sopijaosapuolet perustavat kaksi työryhmää. Toisen tehtävänä on pohtia palkkausjärjestelmän kehittämistä ja toisen työehtosopimuksen 16. luvun kohdan *Työmatkat* uudistamista. Työryhmät aloittavat työnsä sopimuskauden alussa.

Lisäksi allekirjoituspöytäkirjasta poistettiin joitakin jo vanhentuneita kohtia.

ARTO KUJALA
sopimussihteeri

Työryhmät aloittivat työnsä

Kuljetusliittojen yhdistyminen nytkähti uuteen vaiheeseen

■ Kuljetusliittojen liittohallintojen yhteiskokouksessa 17.2. vahvistettiin kuljetusliittohankkeen projektiorganisaation kokoonpano. Projektihallituksen rungon muodostavat liittojen puheenjohtajat. IAU:n edustajana hallituksessa on puheenjohtaja **Juhani Haapasaari**.

Hankkeen selvitysmiehenä toimii **Lauri Ihalainen**, joka valmistelee projektihallituksen kokousasioita ja koordinoi asiantuntijatyöryhmien työtä. Yhteistyöprojektin sihteerinä toimii **Anne-Maarit Valli**.

Projektihallitus valmistelee konkreettiset esitykset uuden liiton sektoriaosta ja sektoreiden itsenäisyysasteesta liiton sisällä, erityisesti sopimuspolitiikassa. Se valmistelee myös esitykset uuden liiton päätöksenteko- ja hallintorakenteesta, edustusperusteista ja lähtökohdat sääntöjen laadintatyölle. Lisäksi projektihallitus valmistelee esitykset uuden liiton arvoista, visiosta ja päämääristä, sekä esityksen uuden liiton perustamissopimukseksi.

Työryhmät ja liiton edustajat

Liittohallintojen yhteiskokouksessa päätettiin asettaa neljä työryhmää ja nimettiin liittojen edustajat työryhmiin. Asiantuntijatyöryhmien tehtävänä on tuottaa uuden liiton tarpeisiin toimenpide- ja tavoite-esityksiä.

Edunvalvonnan ja sen osana sopimuspolitiikan linjauksia valmistelevaan työryhmään kuuluvat IAU:sta **Reijo Hautamäki** ja **Arto Kujala**.

Taloutta, kiinteistöjä ja liiton tukipalveluja koskevien linjausten työryhmään osallistuu liitosta **Ari Miettinen**.

Työttömyyskassojen yhteistyötä valmistelevassa työryhmässä mukana ovat **Arto Kujala** ja **Pekka Kainulainen**.

Järjestäytymistä, järjestötyötä, jäsenpalveluja, sekä koulutusta ja tiedotus/viestintälinjauksia valmistelevassa työryhmässä ovat mukana **Juha-Matti Koskinen** ja **Pekka Kainulainen**.

Työryhmien ensimmäisten tilannereporttien on tarkoitus valmistua toukokuun 2010 loppuun mennessä, jotta ne voidaan esitellä liittohallintojen yhteiselle välitarkistuskokoukselle kesäkuussa.

PEKKA KAINULAINEN

Kuljetusliittojen hallintojen yhteiskokouksessa helmikuussa tehtiin hankkeen käynnistämispäätös.

■ Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry, Ilmailualan Unioni IAU ry, Posti- ja logistiikka-alan unioni PAU ry, Suomen Merimies-Unioni SMU ry, Suomen Lentoemäntä- ja Stuerttiyhdistys SLSY ry ja Veturimiesten liitto VML ry ovat päättäneet käynnistää yhteisen hankkeen, jonka tavoitteena on yhteisen uuden kuljetusalojen ammattiliiton perustaminen. Liittojen lopullinen kannanmuodostus uuden liiton perustamiseen tapahtuu selvityshankkeiden valmistuttua kokonaisharkinnan pohjalta. Uuden liiton perustamisen tavoiteaikataulu on vuosien 2013–2014 taitteessa.

Edunvalvojat koolla

Liiton toimistolla järjestettiin perinteiset Luottamusmies- ja työsuojelupäivät 30.3.2010.

■ Ensimmäisenä puhujana oli SAK:n asiantuntijalääkäri **Kari Haring**. Hänen aiheenaan oli *Ajankohtaista työterveyshuollosta ja sairauslomista*. Hän kertoi muun muassa mitä työterveyshuolto on, mitä työurien pidentäminen edellyttää työterveyshuollosta, sairauspoissaoloikäntännöistä ja niihin liittyvistä tilastoista, osasairauspäivärahaudistuksesta ja sairauslomien hylkäämisestä.

Toisena puhujana oli SAK:n järjestösihteeri **Anita Spring**. Hän kertoi muun muassa kuluvana vuotena toteutettavista SAK:n ja liittojen yhteisistä jäsenhankintatoimista.

Monille tutuksi tullut kesäduunari-puhelin toimii taas 2.5.–13.8. välisenä aikana numerossa **0800 179 279**. Pian saamme taas nähdä Duudsonin SUB-tv:ssä tositoimissa ay-liikkeen tunnetuksi tekemiseksi.

SAK tulee kesän aikana jalkautumaan suurimmille ja näkyvimille festareille, jota varten on palkattu yksi työntekijä. hänen lisäkseen tapahtumissa on mukana paikallisia aktiivinuoria.

Kolmantena puhui lakimies **Taro Kuusiholma** Trafin ilmailutoimialalta lentoliikenneosastolta. Hän kertoi lentoasemalla vaadittaviin kulkuoikeuksiin liittyvistä asioista. Kulkuluvan hakemisprosessi kulkee seuraavalla tavalla:

- Työntekijä ja työnantaja
- Hakemus ja selvitys Finavialle
- Finavian Turvapalvelut lähettää hakemuksen liitteineen Trafin ilmailutoimialaan lentoliikenneosastolle
- Päätöksen valmistelee lakimies
- Päätöksen allekirjoittaa turvapäällikkö tai johtaja
- Päätös valitusosoituksineen Finavian Turvapalvelulle
- Finavian oma päätös henkilökortin myöntämisestä
- Tieto hakijalle ja työnantajalle

Lopuksi liiton puheenjohtaja **Juhani Haapasaari** kertoi työehtosopimukseen sovitusta muutoksista.

Teksti ja kuva: ARTO KUJALA

Tervetuloa liitto-oravien suojelukseen!

■ Kun työelämä murjoo, apuun rientävät ammattiliiton liitto-oravat. Tällä teemalla käynnistyi SAK:n ja liittojen vuoden 2010 jäsenhankinta-kampanja Sub-kanavalla. Kampanjan keulakuvina ovat viimevuotisen kampanjan tapaan Duudsonit.

Kampanjavideot ovat nähtävissä Subin lisäksi liitot.fi-sivustolla. Kohderyhmänä ovat työelämään tulevat tai äskettäin tulleet nuoret.

– TV-kampanjalla pyritään tavoittamaan niitä nuoria, joilla ei työpaikoillaan ole luonnollista yhteyttä ay-liikkeeseen. Haluamme lisätä SAK:laisen ay-liikkeen näkyvyyttä nuorten keskuudessa ja samalla markkinoida uusittua liitot.fi-sivustoa, sanoo järjestösihteeri **Anita Spring** SAK:sta.

Kesällä kampanja kiertää festareita ja muita kesätahtumia.

SAK ei neuvottele lakko-oikeuden rajoittamisesta

■ SAK:n hallitus käsitteli maaliskuussa järjestön lähtökohtia kestävän talouskasvun ja työllisyyden ohjelman valmisteluun.

SAK:n hallitus tyrmäsi pääministeri Vanhasen ehdotuksen, jonka mukaan kolmikan-taisen ohjelman valmisteluun pitäisi ottaa mukaan lakko-oikeuden rajoittaminen. Järjestön hallitus totesi painokkaasti, että SAK ei neuvottele lakko-oikeuden rajoittamisesta kestävän talouskasvun ja työllisyysohjelman valmistelutyöryhmissä.

Sopimus- ja työrauhajärjestelmien kehittämistä käsitellään työmarkkinajärjestöjen omassa kaksikantaisessa työryhmässä.

Keskieläke viime vuonna 1 344 euroa kuussa

■ Eläkkeensaajien keskimääräinen kokonaiseläke oli 1 344 euroa kuukaudessa vuoden 2009 lopussa. Vuotta aiemmin vastaava luku oli 1 263 euroa kuukaudessa. Luvuissa ovat mukana Suomessa asuvat työ- tai kansaneläkettä saavat perhe- tai osa-aikaeläkettä saavia lukuun ottamatta. Tiedot ovat

Eläketurvakeskuksen ja Kelan tilastojen ennakkotietoja.

Miehille maksettiin eläkettä viime vuoden lopussa keskimäärin 1 530 euroa kuukaudessa. Naisten vastaava eläke oli 1 196 euroa.

Miesten ja naisten eläkkeiden ero johtuu pääosin työurista. Eläkettä saa-

vien naisten työurat ovat lyhyempiä kuin miesten. Myös miesten ja naisten väliset palkkaerot alentavat naisten työeläkkeitä.

Eläkettä sai vuoden 2009 lopussa 1 443 200 henkilöä, eli noin joka neljäs suomalainen.

Perheen uusin tulokas on silmäteräni.

Huhhuh, happi loppuu!

On silkkaa HÖLYNPÖLYÄ,

että nallet ovat vain lapsia varten

Anteeksi kuinka?

Meiltä saat kattavat vakuutukset perheesi isoille ja pienille asukeille. Kun vakuutukset ovat kunnossa, niiden antama turva seuraa rakkaan pehmonallen lailla sinua ja perhettäsi kaikkialle – ajattelitpa asiaa tai et. Hoida siis koko perheesi vakuutukset kerralla kuntoon meillä.

Ihan hyvin se vetää.

 turva

Hymyile, olet Turvassa.

Palvelunumero 01019 5110 | www.turva.fi

Olemme asiakkaidemme omistama suomalainen vakuutusyhtiö. Keskitymme erityisesti liittojen vakuuttamiseen, joten liittosi jäsenenä saat meiltä huomattavia etuja.

Kahdeksan tuntinen työpäivä

Sana työ on esiintynyt 383 kertaa eri muodoissaan tämän palstan 13 jutussa. Hallitseva teema on ollut työn yhdistäminen sen tekemisen ehtoihin. Tällä kertaa tarkastelemme kahdeksantuntista työpäivää vapun kunniaksi korkit kevyesti auki.

IAU:n arki

Työväen vapun kansainväliset vaikutteet ovat perua transatlantisesta yhteistyöstä. Yhdysvalloissa oli järjestetty toukokuun 1. päivänä 1886 mielenosoituksia kahdeksantuntisen työpäivän puolesta. Mielenosoituksista syntyneissä virkavallan ja mielenosoittajien yhteenotoissa kuoli useita ihmisiä. Kolmea vuotta myöhemmin Pariisiin kokoontunut työläisten Toinen internationaali päätti julistaa päivän kansainväliseksi työläisten mielenosoituspäiväksi.

Kansainvälisen esikuvansa mukaisesti myös Suomen ensimmäinen työväen vapun vietto vuonna 1898 aloitettiin mielenosoituksellisesti menemällä lakkoon. Vaateena ei kuitenkaan ollut kahdeksantuntinen työpäivä, vaan pojat panivat korkit kiinni. Aloitettiin alkoholin nauttimisen vastainen lakko raittiusliikkeen nimissä.

Ilmailualan Unionin arjessa yhdistyvät sekä kansainvälisen että ensimmäisen suomalaisen työväen vapun mielenosoitukselliset perinteet. Kahdeksantuntista työpäivää puolustetaan yhä, nousemalla barrikadeille paskaduuneja

vastaan. Ja kun barrikadeilta laskeudutaan, pannaan korkit kiinni.

Näin Neuvostoliitossa

Neuvostoliitossa vapun vietto oli virallista puuhaa ja siellä se saavutti valtioliset mittasuhteet. Valtion perustajiin kuulunut **Lev Trotski** (oikealta nimeltään **Lev Davidovits Bronstein**) kirjoitti heinäkuun 12. päivänä 1923 Pravdassa seuraavasti: ”Kaksi suurta seikkaa on antanut uuden leiman työläisten jokapäiväiselle elämälle, kahdeksantuntinen työpäivä ja viinanjuonnin lopettaminen”.

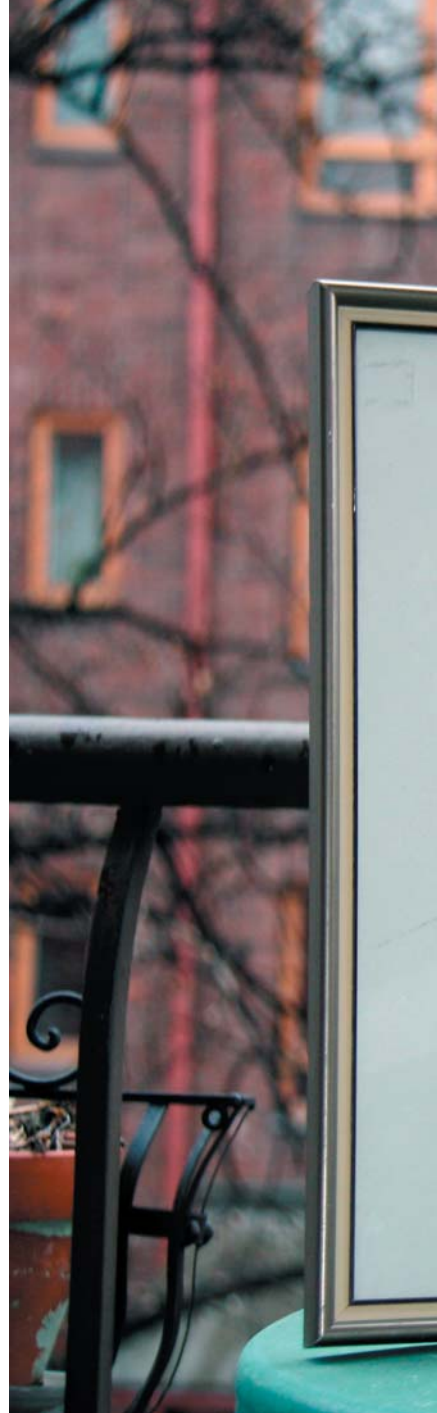
Puolen vuoden jälkeen kirjoituksesta Trotski joutui valtataisteluun **Stalinin** kanssa **Leninin** kuoltua. Stalin karkoitti Trotskin ensin maasta ja myöhemmin hän joutui neuvostoagentin murhaamaksi Meksikossa 1940.

Puoli vuosisataa myöhemmin oli tullut aika kuopata koko Neuvostoliitto alkoholismiin, asunto- ja ruokapuulan, saasteiden ja nopeasti kohonneen kuolleisuuden saattelemana. Neuvostoliiton viimeiseksi jäänyt päämies, presidentti **Mihail Gorbatsov** yritti viimeisinä vallan vuosinaan vielä kerran

sulkea neuvostoihmisen korkin, mutta joutui väistymään kevytmielisemmästä elämästä enemmän nauttineen **Boris Jeltsinin** tieltä.

Inte på svenska

Korkin runsas aukiolo Suomen lähialueilla, mutta myös kurjat työolot, on viimein noteerattu toimialallamme lentoliikenteessä. Erään viestintäjohtajan mielestä on tullut aika korvata yrityk-

Juhani Haapasaari

selle liian kallis, keskimäärin kahdeksantuntista työpäivää tehneen ammattiryhmän työpanos halvemmilla hankinnoilla: "Om det inte finns människor i Finland som vill jobba enligt de nya villkoren, finns det nog människor i andra länder som vill göra det." ("Jos Suomesta ei löydy ihmisiä, jotka haluavat työskennellä paskaduuneissa, muissa maissa on riittävästi ihmisiä, jotka haluavat tehdä sen.")

Koska jo Trotskin karkoituksen aikoihin läntisessä naapurimaassamme – vauraassa ja kehittyneessä Ruotsissa – kahdeksantuntinen työpäivä ulotettiin koskemaan myös maanviljelijäväestöä lainsäädännöllä, ruotsalaiset työmarkkinat ovat tietenkin väärä kohderyhmä tehdä halvempia hankintoja. Viesintäjohtajan viesti tavoittaisi kohderyhmänsä paremmin muodossa: "если Есть люди в Финляндии, которые

хотят работать в новых условиях, Есть много людей в других странах, которые хотят это сделать" tai "kui on olemas inimesi, Soomes, kes soovivad töötada all uued tingimused, on piisavalt inimesi teistes riikides, kes tahavad seda teha."

Hyvää Vappua

JUHANI HAAPASAARI
IAU:n puheenjohtaja

Työurien pidentäminen vaatii työpaikkoja

■ Työmarkkinajärjestöt ja maan hallitus päättivät maaliskuussa, että neuvotteluja työurien pidentämiseksi jatketaan. Samalla päädyttiin laajentamaan neuvoteltavien asioiden listaa kosemaan talouskasvua ja työllisyyttä.

– Jotta työuria voidaan pidentää, tarvitaan työpaikkoja. Ja siihen tarvitaan kasvun ja työllisyyden ohjelmaa, SAK:n puheenjohtaja **Lauri Lyly** totesi pääministeritapaamisen jälkeen.

Tarkoituksena on pikaisesti käynnistää keskustelut, joissa selvitetään löytyykö hallituksen ja työmarkkinajärjestöjen kesken yhteisiä näkemyksiä muun muassa seuraavista asiakokonaisuuksista:

- talouskasvun ja työllisyyden edistäminen,
- työttömyyden torjunta,
- ostovoiman ja kilpailukyvyn turvaaminen,
- työurien pidentäminen ja
- työttömyysturvan rahoituksen turvaaminen.

Jatkovalmistelu käynnistyy

Nyt käynnistyy jatkovalmistelu, jossa neuvotellaan tarkemmat toimeksiaannot. Siinä myös selviää, millaiset edellytykset jatkotyölle on olemassa. SAK lähtee valmisteluun omilla tavoitteillaan ja reunaehdoillaan. Esimerkiksi eläkeikäkysymyksessä arviomme ei ole muuttunut: eläkeiän nostaminen ei ole kestävä vastaus työurien pidentämiseen.

SAK:n puheenjohtajan **Lauri Lylyn** mukaan työurien pidentäminen vaatii ensisijaisesti taloudellista kasvua ja työllisyyden parantumista. Nyt katsotaan, pystytäänkö kestävä kasvun ja työllisyyden ohjelma rakentamaan työ-

markkinajärjestöjen ja hallituksen yhteistyönä.

Työllisyysohjelman valmistelu on haasteellinen. Se vaatii SAK:lta aloitteellisuutta sekä uusien ratkaisumallien

kehittelemistä. Saadaanko yhteinen kestävä kasvun ja työllisyyden ohjelma aikaiseksi, se nähdään vasta syksyllä.

SAK/viestintä

Niin kauan kun ihmisvirta vie työpaikoilta pois päin eivät työurat pitene.

Nikolas Elomaa

Määräaikaisten työntekijöiden asemaa on parannettava välittömästi

■ SAK:n edunvalvontajohtaja **Nikolas Elomaa** pitää korkeimman oikeuden tuoretta päätöstä lastentarhanopettajan määräaikaista työsuhteita koskevassa asiassa käsittämättömänä.

– Tuomio paljasti karulla tavalla työsopimuslain määräaikaista koskevan säännösten tyhjyyden. Hallituksen olisikin nyt lunastettava hallitusohjelmaan kirjattu lupaus pätkätyöntekijöiden aseman parantamisesta. Työsopimuslakia on ryhdyttävä uudistamaan niin, että määräaikaisten työsuhteiden solmimisen edellytykset yksilöidään. On myös harkittava sitä, pitäisikö määräaikaista työsuhteita rajoittaa joko määrällisesti, ajallisesti tai molemmilla tavoilla, Elomaa sanoo.

Korkeimman oikeuden tuomio koski lastentarhanopettajaa, jolle Vantaan kaupungin ostopalvelusopimuksen perusteella toimiva yritys oli tehnyt useiden vuosien ajan määräaikaista työsopimuksia vedoten ostosopimuksen vakiintumattomuuteen. Aiemmin työsopimuslakia on tulkittu siten, että budjetointiin tai muuhun siihen verrattavaan taloudelliseen seikkaan vedoten tehty määräaikaisten työsopimukset ovat lain vastaisia. Elomaan mukaan korkein oikeus on nyt muuttanut merkittävästi lain tulkintaa, vaikka itse lakia ei ole muutettu.

Työyhteisösovittelu ratkoo työpaikan ristiriitoja

■ Työyhteisösovittelu tekee tuloaan työpaikan ristiriitatilanteiden ratkaisemiseksi. Tarkoituksena on soveltaa muun muassa rikossovittelussa hyväksittyä koettua toimintamallia myös työelämään.

Kokemukset osoittavat, että sovittelun avulla työyhteisöissä voidaan aikaista hyvinkin haasteellisia solmuja, sanoo suomalaisen sovittelun pioneeri ja kehittäjä, koulutuspäällikkö **Timo Pehrman** Työsuojelurahaston Tutkimus tutuksi -tapaamisessa Helsingissä.

Ristiriidat työyhteisöissä alkavat usein pienistä asioista ja perustuvat monesti väärinkäsityksiin ja juoruihin. Konfliktit kuitenkin kasvavat monesti suuriksi ja elävät pitkään, koska niihin ei puututa riittävän ajoissa. Väärät tulkinnat ja puhumattomuus ruokkivat tulehtunutta tilannetta.

Työyhteisösovittelun väliintulo voi muuttaa kielteisen kehityksen oppimismahdollisuudeksi. Sovittelu on muutoksen oppimisprosessi, joka antaa voimaa

työyhteisöihin, koulutuspäällikkö Timo Pehrman muistuttaa kahdensadan sovittelun kokemuksella.

Pehrman perustaa näkemyksiään myös tutkittuun tietoon, muun muassa Suomen Sovittelufoorumin ja Työsuojelurahaston rahoittamaan Työyhteisösovittelu-tutkimushankkeeseen (TYSO), jossa oli mukana 14 erilaista sovittelutapausta. Tutkimus osoitti, että konfliktin synnyttämä ahdistus voi johtaa siihen, että joku joutuu lähtemään työyhteisöstä tai sairastuu ennen aikaa. Sovittelulla tilanteita voidaan kuitenkin purkaa ennen lopullista kriisiä ja se soveltuu hyvin myös laajemmin ristiriitojen hallinnan menetelmäksi.

Timo Pehrman sanoo, että sovittelija ei osallistu riidan ratkaisuun, vaan tekee sovinnon mahdolliseksi, on aktiivinen kuuntelija ja oppimisprosessin käynnistäjä.

Aiheesta ohjelmat TSR-kanavalla
<http://www.tsr.fi/TSR-kanava>

Työuupumus lisää nuorten työntekijöiden riskiä kuolla

■ Työntekijöiden voimavaroista on huolehdittava läpi työuran. Niin työuupumus kuin sairaudetkin ovat harvinaisia nuorilla, vaikka esimerkiksi masennuksen on todettu yleistyneen.

Koska työuupumus kertoo terveydelle vaarallisesta työkuormituksesta, siihen on suhtauduttava vakavasti.

Työterveyslaitoksen tuore tutkimus osoittaa, että alle 45-vuotiaiden metsäteollisuuden työntekijöiden työuupumus ennusti kuolemaa seuraavan kymmenen vuoden aikana. Työuupumus ei

ollut riski yli 45-vuotiailla työntekijöillä. Tutkimus on ensimmäinen laatuaan maailmassa.

Työuupumus on seurausta pitkään jatkuneesta liiallisesta työkuormituksesta. Tämä voi johtua esimerkiksi siitä, että työlle asetettuja tavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa tai että työssä esiintyy pitkittynyt ristiriitatilanne.

Työuupumuksen on osoitettu olevan yhteydessä sekä fyysisiin että psyykkisiin sairauksiin ja ennustavan työkyvyttömyyttä.

Tässä vaiheessa turinointia oli mahdotonta enää sanoa kuka haastatteli ketäkin. ►

Jos sittenkin Hankoon

Finnairin ex-toimitusjohtaja **Jukka Hienonen** esitti huomiota herättäneessä kirjoituksessaan yhtiön tulevaisuuden vaihtoehtoina Salon tai Hangon. Jos ohitetaan liiketalouspsykologinen aspekti, ja keskitytään maantieteelliseen, on Palvelualojen Toimialaliiton toimitusjohtajan tehtävistä taannoin eläkkeelle siirtynyt **Peter Forsström** valintansa tehnyt. Aika jakaantuu nykyään rattoisasti Kauniaisten ja Hangon kesken.

■ Tässä jutussa hän esiintyy tuttavallisesti Petterinä. Lempinimellä, jolla hänet opittiin IAU:ssa yli kolmekymmenvuotisen yhteistyön aikana tuntemaan.

Kesäkuun alussa 1973 hiljattain valmistunut juristi livahti Eteläranta 10:n ovesta sisään. Työt Suomen Höyrylivi-vaihtiossa jäivät, ja alkoi pitkä rupeama työmarkkinoiden palveluksessa.

Metallin korkeakoulusta palvelualoille

Petterin ensimmäiset kokemukset alan tehtävistä olivat heti sukellus altaan syvään päähän. Valtiontaloudelle aina keskeiset metalliteollisuuden neuvottelut olivat hyvää oppia tulevaisuutta varten. Erityisesti näin oli 70-luvulla vauhdikkaasti länsimaiseksi teollisuusmaaksi muuttuvassa Suomessa. Elettiin tupojen alkuvuosia, ja puoluepolitiikka oli voimallisesti mukana työmarkkinoilla. Se kuului silloin asiaan, mutta herätti kummastusta nuorena lakimieheissä, joka olisi ollut suoranuottiseman toimintatavan kannalla. Samalla

se kasvatti kuitenkin maltillisuuteen ja opetti huomioimaan vähäisemmätkin yksityiskohdat.

Saman vuosikymmenen lopulla Petterin neuvottelu ympäristöksi vakiintuivat palvelualat. Tässä yhteydessä mukaan tulivat ilmailualan, silloin vielä käytännössä Finnairin, ja Yleisradion sopimukset. 80-luvulla hänet nimitettiin koko palvelusektorin johtajaksi, ja siitä oli luonnollinen askel vuonna 1992 perustetun Palvelualojen Toimialaliiton toimitusjohtajuuteen.

Sovat loppuu sopimalla

Tärkeintä työmarkkinapolitiikassa on sopiminen. Ja vielä niin, että ei synny jälkipuheita. Tästä syystä ammattimiehen vastaus kysymykseen uran huippuhetkistä on vaatimaton. Neuvottelujen loppuunsaattaminen on aina pieni kohokohta. Erityisesti jos lähtötilanne on ollut haastava, ja neuvottelukuntien yhteisen sävelen löytäminen työn takana. Toki neuvotteluihin Petterillä liittyi monta hupaisaa muistoa. Yksi epi-

sodi sananmukaisesti näyteltiin IAU:n neuvotteluissa 80-luvun lopulla. Ilta-Sanomat otti yhteyttä tehdäkseen jutun työehtosopimusten solmimisesta. Neuvottelukunnat kävivät toimittajia varten uusintana läpi jo aiemmin sovitun kohdan. Kaikki pysyivät roolissaan ja toimittajat ihastelivat neuvottelujen sujuvuutta. Ehkä tässä kristallisoituu se ajatus, joka Petterin johtamisessa neuvotteluissa oli aina etusijalla: nimittäin neuvottelijoiden keskinäinen kunioitus ja luottamuksen ilmapiiri, jossa hurtille huumorillekin löytyi tilaa.

Johan nyt on työmarkkinat

Keskustelimme lyhyesti myös työmarkkinoiden nykytilanteesta, jota Petteri

Juhani Haapasaari

luonnollisesti edelleen tarkasti seuraa. Hänen näkemyksensä mukaan luopuminen keskitetystä sopimusmallista ei ollut yllätys. Ja perusajatus alakohtaisen tilanteen huomioimisesta sopimuksia tehtäessä on oikea. Mutta raamien olemassaolosta oli varsinkin pienille palveluiloille myös etua. Ne mahdollistivat monia laadullisia parannuksia. Eikä tätä keinoa tulevaisuudessakaan ole syytä tutkimatta suoralta kädeltä hylätä. Tätä aasinsiltaa pitkin oli turinointimme helppo johdattaa nyt käytävään varsin rauhattomaan neuvottelukierrokseen. Pääministeriä myöten käyty keskustelu työtaisteluista ja niiden rajoista herättää Petterissä ensin hymähdyksen. Tätä samaa asiaa on pohdis-

keltu aina, ilman että on päästy puusta pitkälle. Lailliset lakot kuuluvat osana normaaliin työmarkkinoiden toimintaan. Kokonaan toinen asia ovat hänen mielestään työtuomioistuinten langetamat tuomiot laittomista mielenilmauksista. Ne ovat jääneet todellisuudesta jälkeen. Kuitenkin tasapuolisuuden nimissä niiden korottaminen edellyttäisi myös työehtosopimusrikkomuksista määrättävien sakkojen tarkastamista. Parasta olisi jos erimielisyydet voitaisiin nykyistä paremmin ratkaista jo varhaisemmassa vaiheessa.

15-0

Se niistä. On hauskempiakin puheenaiheita kuten esimerkiksi Petterin ra-

kas harrastus tennis. Rysty on kovassa lyönnissä, ja kunto pysyy yllä kuin leikin varjolla. **Jarkko Nieminen** saa kuitenkin vielä huokaista helpotuksesta ja Wimbledon odottaa. Sen verran vievät aikaa työmarkkinapalvelu-konsultin tehtävät, joita Petteri tekee ammatitaitoaan ylläpitääkseen ja kokemuksiin jakaakseen.

Unioni toivottaa hyvää kesää Petterille. Jos työurien pidentämiseen tähtäivät työryhmät olisivat tarkoittaneet vain häntä. Olisi ainakin IAU tukenut hanketta varauksetta.

JM KOSKINEN

Helismaa, osa 2

Päiväsäde ja menninkäinen

Kuvitteellinen levyautomaattimme nielaisee ei-olevaisen kolikon, ja virtuaalisen todellisuutemme täyttää surullinen kertomus päiväsädestä ja menninkäisestä. Teksti on **Reino Helismaan** ankan syvälinen opetus erilaisuuden kohtaamisesta ja rajallisuuden myöntämisestä. Mutta samalla se tutkii ja luonnostelee keinoja työelämän laadun parantamiseksi, ja siten myös työurien pidentämiseksi – noin 70 vuotta ennen kuin asia nousi keskeiseksi poliittiseksi kysymykseksi maassamme.

■ Menninkäinen sokaistui päiväsädestään ensi kerran jo sota-aikana näyttelijätär **Tuire Orrin** esittämänä. Mutta varsinaisesti laulu tunnetaan **Tapio Rautavaaran** kahdesta versiosta, jotka ovat nauhoitettu 1949 ja 1965. Jälkimmäinen niistä soi tämänkin esityksen imaginaarisella taustalla. Muita versioita ja esittäjiä on lukematon määrä, **Ritva Oksasesta** aina **Tyrävyöhön** asti.

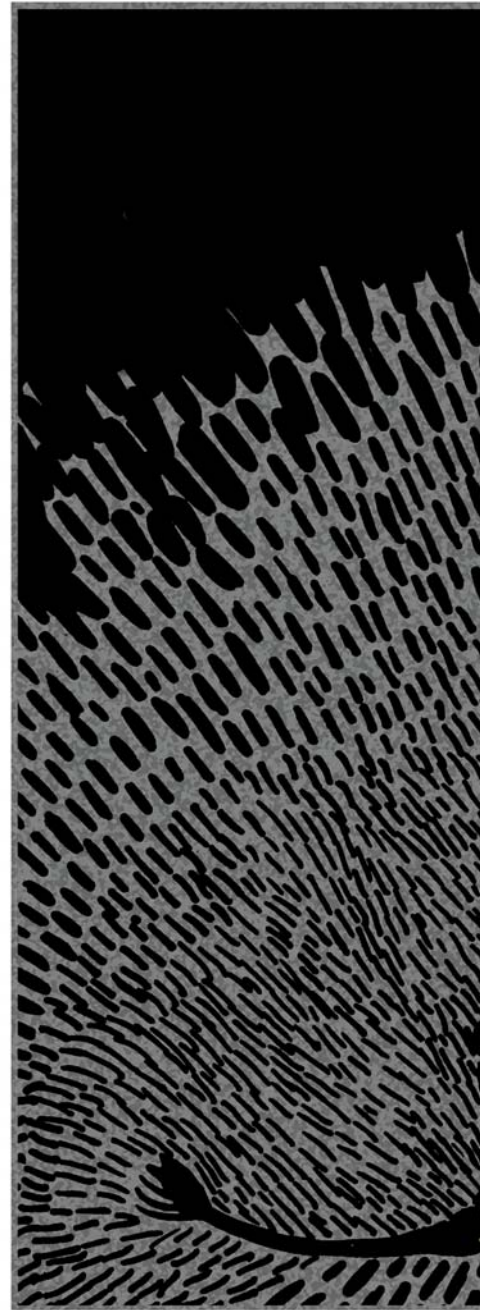
Otaksumme otuksista

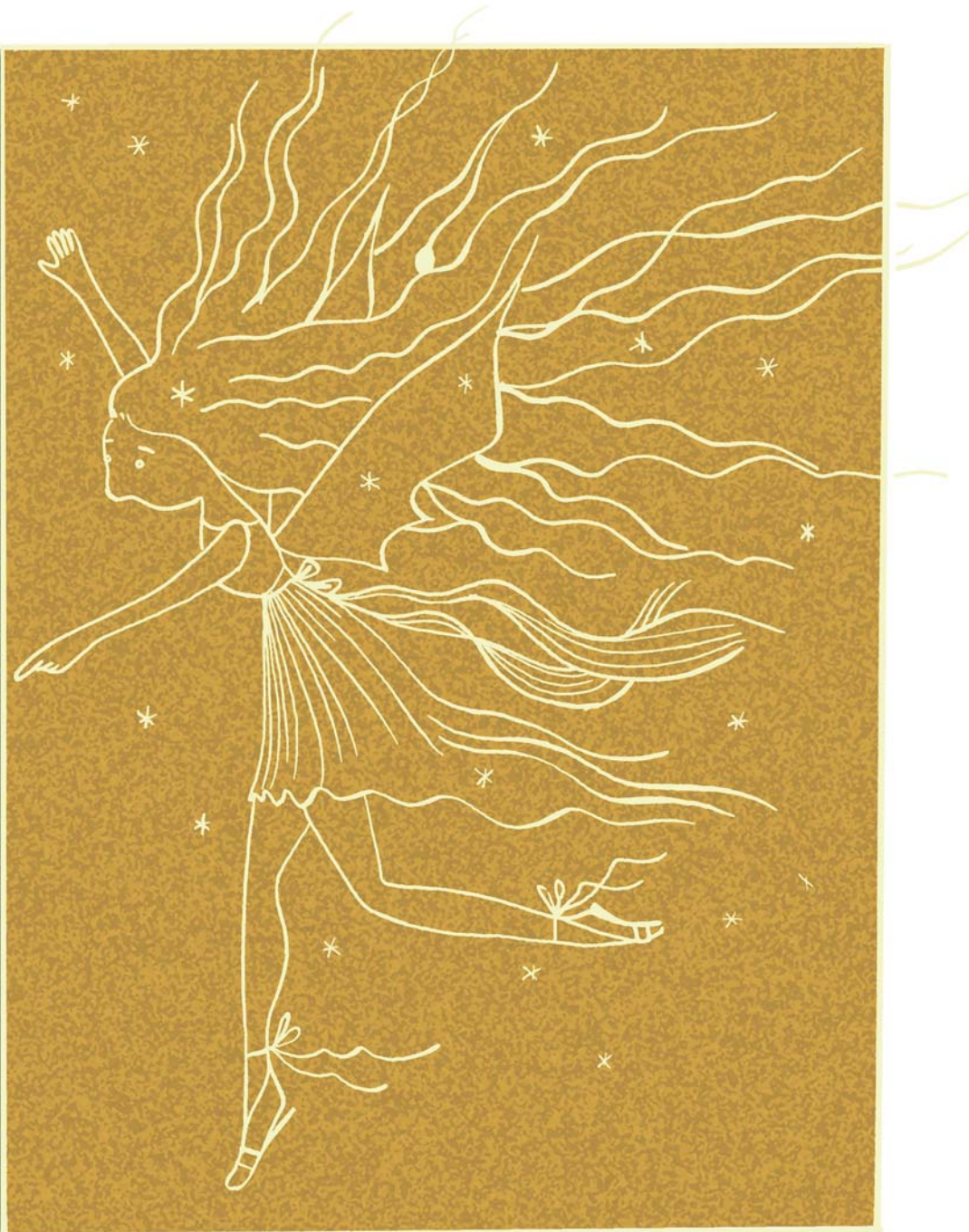
Päiväsäde, sinipiika, keijukainen. On pieni, siro, jopa lähes aineeton, yleensä naispuoleiseksi mielletty taruolento. Sen merkitys kansanperinteessä on ollut ilmentää luonnonvoiman kevyttä leikkiä, viatonta iloa. Sen elementti on kesäöiden valkea vienous, hiljentyneen järvenrannan utu. Päiväsäde ei yleensä juuri piittaa ihmisten elosta, tai pyri puuttumaan siihen. Se tanssii (pukeutuu) itseään varten juhlistaen hetkelli-

sen elämän kaikkinaista katoavaa kaudenutta. Tästä syystä ne kurjat, jotka tätä tanssia ymmärtämättömyydessään häiritsevät ansaitsevat hirmuisen kohtalon, joka heille tämän uinuvan rai-vottaren kynsissä koituu. Söpöt, lapsia palkitsevat hammaskeijut ovat vasta steriilin nykyaikamme tuotteita.

Menninkäinen, peikko, maahinen. On playoff-partainen yönpuolen asukki. Pääosan ajastaan se viettää pimeydessä ja yksinäisyydessä. Sen toimet ovat sellaisia, joita yleisimmin tavataan kutsua hämärähommiksi. Asenteeltaan tämä maanalaisen väen, so. vainajien ja poliisiin, tuttava suhtautuu inhimillisiin tunteisiin ja pyrintöihin pilkallisesti. Tästä syystä aamupuuro kannattaa aina lapioida huolella huiviinsa, sillä muuten menninkäinen tulee ja vie mennessään. Olisi kuitenkin yksisilmäistä ymmärtää menninkäiset paatuneiksi folkloristisiksi konniksi. Päinvastoin. Arvostamassaan seurassa menninkäi-

set heittäytyvät toisinaan sosiaalisiksi. Ja silloin heidän yhteishenkensä on rikkumaton ja meno kesteissä lähentelee ammattiosasto 012 kevätkokouksen jälkeisten kemujen tunnelmaa. Pohjimiltaan menninkäiset ovat siis kunnon väkeä ja heidän kanssaan pärjää, kunhan heitä kohtelee rehellisesti ja arvonnustaan. Menninkäinen on luonteen

jakautuneisuutensa ja pelottavan ilmi-
asunsa vuoksi ollut tarinoissa suosittu
antisankari-tyyppi.

Kehittelyä satuhahmojen työaikojen normiksi

Kuten tulisi laajemmin olla tiedossa,
on työaikalaki pääosin luonteeltaan
pakottavaa lainsäädäntöä. Sitä sovel-

letaan sekä työ-, että virkasuhteessa
tehtävään työhön, joitakin poikkeuk-
sia lukuun ottamatta. Päivänsädetä lii-
oin Menninkäistä ei tässä listassa kui-
tenkaan poikkeuksena mainita. Tä-
stä syystä on erityisellä paheksunnalla
tuotava julki työaika-rikkomukset, jotka
näyttävät satuhahmojen sopimus-
alalla olevan arkipäivää.

Vaikka kyseessä onkin epäilemättä
kutsumustyö, ja kokonaistyöaikaa so-
vellettaisiin, on sentään kestämatön-
tä, vaikkakaan ei suoraan laitonta, pi-
tää menninkäistä pysyvästi yövuoros-
sa. Työntekijöillä tehtyjen tutkimusten
mukaan valvomiselle altistuminen tuo
mukanaan huomattavia terveydellisiä
uhkia. Näitä ovat erityisesti painon-

nousu, ja siihen liittyvät riskit, kuten aikuisiän diabetes, sekä sydän- ja verisuonitaudit.

Viheliäisimmistä vaivoista yksi on eriaisteiset unihäiriöt. Tämä kohta kansantaudin asemaan kohonnut vitsaus taitaa olla hinta, jota maksamme alituisesta tuottavuuden kasvusta. Ennistä kiihkeämmästä ja vaativammasta tahdistä työelämässä. Se on peräti tuttu myös ilmailualalla. Tunnen henkilökohtaisesti lukuisia työntekijöitä lentoasemalta, jotka eivät ole vuosikausiin saaneet nauttia unen suloisesta levosta ilman nukahtamislääkkeiden kemiallista hienosäätöä. Ne tarjoavat toki avun akuuttiin tarpeeseen, mutta unen laatu on erilainen kuin normaaliolosuhteissa.

Väsynyt ihminen on myös alttiimpi virheille työssään, ja huomattavaa venymistä vaatii sosiaalisista tilanteista selviäminen unenpuutteen vuoksi äreälle.

Mainittujakin merkityksellisempiä ovat ne vaikutukset, jotka unettomuudella voivat olla yksilön siviilielämään. Kuten Menninkäisen varoittavasta esimerkistä voimme huomata, ääritapauksessa on mahdollista jopa menettää mahdollisuutensa rakentaa mielekäs parisuhde. On vähintäänkin moraalitonta, jos kohta ei edes kovin harvinaista, vaatia yksilöä asettamaan työpaikan vaatimukset henkilökohtaisen onnen edelle.

Päivänsäteen tapauksessa karkein työaikaerikkomus on viikkolevon riistäminen. Kyllä siinä keijunkin askel alkaa käydä raskaaksi, jos pitää päivästä toiseen vaan liihotella työnantajan pillin mukaan. Liiallinen omistautuminen työlle nostaa esiin maanisia piirteitä ja kaventaa ratkaisevasti elämänpiiriä. Tämähän näkyy suoraan Päivänsäteen kyvyttömyytenä tehdä ratkaisuja muuten kuin arvioimalla ympäröivää todellisuuttaan työnsä kautta.

On siis kiireesti ryhdyttävä kehittämään satuhahmojen työaikoja paikall-

lisella sopimisella. Heti kärkeen on sanottava, että kaksiosainen ”fiiba”-vuorojärjestely ei tässäkin tapauksessa ole mikään auvoa tuova vastaus. Tavoitteena olkoon tehokkuuden lisääminen poikkeuksellisesti yleisen tyytyväisyyden avulla. On siksi rohkeammin ja luovemmin lähdettävä tutkimaan joustavien työaikojen mahdollisuuksia. Jos työ ja tekijät paremmin kohtaavat toisensa, voi myös työntekijöille aueta mahdollisuus kohdata toisensa.

Erilaisuus keskuudessamme

Keskeisemmäksi teemaksi laulussa kohoaa kuitenkin pääparin traaginen erilaisuus, joka riistää heiltä mahdollisuuden onneen. Erilaisuuskeskustelu on tulvinut yli äyräiden viime aikoina kysymyksenasetteluna maahanmuuttajien asemasta Suomessa, saaden välillä koomisiakin piirteitä. Näillä tarkoitan mediassa tehtyä kuumeista selvitystyötä, jossa pohdiskeltiin välillä aivan toisissaan, ja välillä kieli poskessa, mitä ”maan tapa” tarkoittaa, sen jälkeen kun SDP:n puheenjohtaja **Urpilainen** erehtyi puheessaan tätä fraasia käyttämään. Ja toisaalla on kiivailtu ikivanhojen lastenlaulujen mahdollisesta rasistisesta sisällöstä. Tämänkaltaisen toisarvoisen puuhastelu ei ole vähäisintäkään sukua Helismaan henkistyneemmälle näkemyksellisyydelle. Sen lähtökoh- ta on syvästi yleisinhimillinen. Eikä se tunne maan tapoja tai rajoja. Paradoksinomaisesti se haastaa kuulijansa pohtimaan paitsi erilaisuutta keskuudessamme, myös samankaltaisuutta ympärillämme. Kolikon molempia puolia.

Samanlaisuus ympärillämme

Helismaan havainnoista ensimmäinen on kulttuureista tai elämäntavoista riippumaton ihmisen laumaeläimen luonne. Vaikka Menninkäinen on omak- sunut yksinäisyyden elementikseen,

tuntee se suunnatonta seuran kaipuuta. Tästä kaipuusta ja valmiudesta seuranpitoon, lähes takertumiseen, kertoo Menninkäisen välähdyksenä tapahtuva ihastuminen, sekä äärimmäinen, jopa huonosti harkittu avoimuus. Pimeässä yksinäisyydessä surkastuneet ihmishuhdetaidot saavat hänet täryttämään suuren kysymyksensä heti kättelyssä. Tällainen varmuus tunteista on tietysti, kuten jukeboksin ensimmäisessä osassa totesimme, viehättävääkin. Mutta se saattaa emansipoituneessa Päivänsäteessä herättää myös vastakkaisia tunteuksia.

Yhtäkaikki yksinäisen Menninkäisen hätään on helppo sentimentaalisesti samastua ja ottaa tilastollisesti tosissaan. Moni syrjäytyminen olisi jäänyt syrjäytymättä, jos oikea päivänsäde olisi oikealla hetkellä ottanut kiinni peikon karvaisesta kourasta, ja vakuuttanut, että hätä ei ole tämän näköinen.

Päivänsäteen hahmossa tuo Helismaa esiin toisen suuren inhimillisen havainnon, nimittäin uteliaisuuden. Päivänsäteen tilanne on lohdullisempi kuin Menninkäisen. Hänellä on välittömän perheen, tässä tapauksessa siskojen, tukiverkosto käytettävissään. Tähän turvaan nojaten, ja olkoonkin raskasta, mutta rakasta ja sisältöä antavaa työtään tehden, voidaan todeta Päivänsäteen elämän olevan monin tavoin siedettävällä tolalla.

Tässä tilanteessa hän tutustuu Menninkäiseen. Rajojen rikkojaan, ja tyystin toisenlaisen elämäntavan ja elämänarvojen edustajaan.

Menninkäisessä kulminoituu meidän hitaammanpuoleisten, mutta sän- tillisten ja kunnollisten miesten huoli pitkätukakitaransoittajasta, joka saapuu toisesta kylästä tai modernissa maailmassa vieraasta kulttuurista, ja laittaa nilkkasukat pyörimään naapurintytön jaloissa.

Erilaisuus siis paitsi erottaa, on myös tavattoman kiehtovaa. Se magneetin ta-

voin vetää puoleensa. Päivänsäde käy hiljaisen, mutta raastavan kamppailun sielussaan, jota tunteen ja järjen vaatimukset repivät eri suuntiin. Minun on vaikea kätkeä liikutustani, joka kerran kun kuulen Rautavaaran matalan äänen aloittavan lopullisen tuomion lukemisen: ”Säde vastas, peikkokulta jne.”

Kohti ymmärrystä

Tarinan kolmas, kaiken yhteenkietova viisaus on hyväksyminen. Yleisten dra matiikan lakien vastaisesti Helismaa ei päättä kertomustaan huippukohtaan. Toisin kuin meille syötettävissä höttöisissä, lähinnä anglosaksisissa, elokuvissa valkokankaalle ei ilmesty The End siinä vaiheessa, kun ratkaisu pääparin välisiin suhteisiin on saatu. Elämä jatkuu, ja molemmat palaavat arkeensa. Lopullinen ratkaisu jää kuulijalta, ainakin Menninkäisen osalta, sananmukaisesti hämärän peittoon.

Tapauksen voidaan kuitenkin olettaa olleen molemmille opettavainen. Päivänsäde kätkee tapauksen sydämeensä, ja tutkii sitä siellä paljastamatta tuntujaan ulkopuolisille. Tämä on täysin hänen pidättyväiseen luonteensa mukaisesti. Menninkäinenkään ei vaikuta pakit saatuaan ylenmäärin katkeroituneelta, vaan on tehnyt itsestään peräti tärkeän havainnon, joka lohduttaa pimeässä tallustavaa.

Erilaisuutta voi ymmärtää vain tiettyynajaan asti, mutta se ei lopulta olekaan tärkein ominaisuutemme. Huomattavasti tärkeämpi taito on avoimin mielin, ilman arvoasetelmia ja ennakkopäätöksiä suoritettu ihmettely. Suvaitsevaisuutemme tai sen puute on enemmän kiinni oman rajallisuutemme hyväksymisestä ja myöntämisestä, kuin vieraiden elämäntapojen ymmärtämisestä. Tosin ei asioiden ymmärtämisestäkään voi useinkaan katsoa haittaa olevan.

teksti: JM KOSKINEN
kuvitus: SANNA KALLIO

Päivänsäde ja Menninkäinen

Aurinko kun päätti retken. Siskoistaan jäi jälkeen hetken päivänsäde viimeinen.

Hämärä jo metsään hiipi. Päivänsäde kultasiipi juuri aikoi lentää eestä sen.

Kun menninkäisen pienen näki vastaan tulevan, se juuri oli noussut luolastaan.

Kas menninkäinen ennen päivänlaskua ei voi milloinkaan elää päällä maan.

Katselivat toisiansa, menninkäinen rinnassansa tunsu kummaa leiskuntaa.

Sanoi: ”Poltat silmiäni, mutta en ole eläessäni nähnyt mitään yhtä ihanaa.

Ei haittaa, vaikka loisteesi mun sokeaksi saa.

On pimeässä hyvä asustaa.

Käy kanssani, niin kotiluolaan näytän sulle tien.

Ja sinut armaakseni vien.”

Säde vastas: ”Peikko kulta. Pimeys vie hengen multa.

Enkä toivo kuolemaa.

Pois mun täytyy heti mennä. Ellen kohta valoon lennä, niin en hetkeäkään elää saa.”

Niin lähti kaunis päivänsäde, mutta vieläkin, kun menninkäinen yksin vaelttaa.

Hän miettii miksi toinen täällä valon lapsi on?

Ja toinen yötä rakastaa.

Kaj Tapio Rautavaara

(s. 8.3.1915 Pirkkala – k. 25.9.1979 Helsinki)

- Niukoissa oloissa sisällissodan repimässä Pohjois-Hämeessä kasvanut yksinhuoltajaäidin poika. Keihäänheiton olympiavoittaja ja jousiammunnan maailmanmestari. Tämän lisäksi suomalaisen populaarikuvaston klassinen sankarityyppi, ja aivan oikea sankari, heikkojen puolustaja, omassa elämässään.
- Edellistä selittävänä knoppi-tietona mainittakoon, että hän suoritti asepalveluksensa merivoimissa.

Sanokaa Muikku

Oma luukku alkaa täyttyä. Ateljee-apuraha vetämään.

■ Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö jakaa yhdessä Kansan sivistysrahaston kanssa kulttuuriapurahaa jäsenilleen. Tänä vuonna apurahan sai 27 henkilöä tai yhteisöä. IAU:n jäsen Vesa Suni sai apua kuvataiteen tarvikehankintoihin ja valokuvaukseen.

Apurahan lisäksi hän sai tehtävän, johon vain jo edesmennyt akateemikko **Paavo Haavikko** on uskottavasti kyennyt. Nimittäin haastatella itseään. Lisäksi tehtävän haasteellisuutta nostettiin entisestään sillä, että Vesa myös kuvasi itsensä.

Onnistunut foto olis kiva ylläri

Aloitin valokuvausharrastuksen joskus tuossa vuosituhaten vaihteessa, kun sain ensimmäisen kerran järjestelmäkameran käsiini. En koskaan omistanut kameraa ennen sitä. Meinaan ettei mulla ollut edes minkäänlaista pokkaria, jolla olisin kuvannut muistoja kansioon.

Salama kuitenkin välähti heti ja valokuvaus on ollut siitä asti rakkain harrastukseni. Toimeksiantona olen kuvannut muutaman ystävän häät, ja jotkin muut juhlat. Muuten kuvaan vain omaksi ilokseni. Maisemia, luontoa, kaupunkia, mitä vain eteen tulee. Valokuvauksessa kiehtovinta on sen sidonnaisuus hetkeen.

Pari viikkoa sitten sattui vapaapäiväksi hyvä sää, ja ajelin Fiskarsiin. Pyörin siellä usean tunnin ja otin runsaasti kuvia. Kotona niitä selatessani huomasin, etten saanut mielestäni yhtään hyvää kuvaa. Niin käy aika ajoin. Sitä ottaa satoja kuvia ja niistä löytyy vain muutama mieluinen.

Jalusta alkaen

Digikuvauksen myötä valokuvaus on helpottunut huomattavasti. Ensimmäisen digijärkkärin hankin muutama vuosi sitten. Filmille kuvatessa täytyi aina miettiä tarkkaan kameran säädöt, jotta kuva onnistuu. Tästä syystä olin välillä pitkiäkin aikoja saamatta kuvia.

Nyt niitä voi ottaa mielin määrin ja saman tien voi tarkistaa tuloksen kameran näytöltä, sekä tehdä jatko- ja hienosäädöt tarpeen mukaan. Kaverillani on filmikamera ja hän pyysi minua ottamaan sillä hänestä kuvan. Täytyi asettaa kamera automaatile ja toivoa parasta. En pystynyt enää arvioimaan aukkoarvoa, ja suljinaikaa vallitseviin

olosuhteisiin nähden. Niin se tottumus teknologiaan vaikuttaa.

Apurahalla hankin kunnollisen kamerajalustan. Minulla ei sellaista ole ollut aiemmin, vaikka useasti siitä olisi ollut suurta hyötyä.

Teksti ja kuvat: VESA SUNI

Kamera kiertää maailmaa. Kuvassa 8-hallin havainnekuva Tallinnasta.

Työturvallisuuskorttikoulutus päätökseen Finnairin Tekniikassa

■ Maaliskuussa pidettiin Finnairin tekniikassa neljä vuotta kestäneen työturvallisuuskorttikoulutuksen toistaiseksi viimeinen kurssi, kurssija järjestettiin neljän vuoden aikana yhteensä 92, joissa koulutettiin kaikki tekniikan yli 1600 henkilöä.

Työtapaturmien määrää puolittui

Työtapaturmien määrää on saatu vähennettyä tekniikassa puoleen viimeisen viiden vuoden aikana ja työtapaturmista johtuvat poissaolot ovat pu-

donneet kolmannekseen vuoden 2005 tasosta.

– Työturvallisuuskorttikoulutuksella on tähän hyvään kehitykseen varmasti oma merkityksensä, vaikka paljon muutakin on kyllä tehty, tyytyväinen ei voi kuitenkaan olla ennen kuin työtapaturmia ei satu enää yhtään, toteaa Finnair Technical Services Oy:n työsuojeluvaltuutettu **Eero Markkanen**.

Keväällä 2011 käynnistyvät koko Finnairin tekniikan henkilöstöä koskevat jatkokoulutukset.

MARKUS BERG

Markus Berg

Kouluttajina kurseilla toimivat Viljami Vuorela (kuvassa), Eero Markkanen ja Markus Berg.

TYÖTURVALLISUUSKORTTI

■ Työturvallisuuskortti on kehitetty yhteisten työpaikkojen työturvallisuuden parantamiseksi.

Työturvallisuuskorttikäytännön tavoitteena on

- parantaa käytännön yhteistointa yhteisillä työpaikoilla tilaaja- ja toimittajayritysten välillä
- tukea työnopastusta yhteisillä työpaikoilla
- antaa perustietoa työsuojelusta
- vähentää eri tilaajien antamaa päällekkäistä koulutusta
- herättää työpaikoilla kiinnostusta ja motivaatiota oman henkilöstön työturvallisuusosaamiseen
- pyrkiä vähentämään työtapaturmia ja vaaratilanteita

Kortin saanti edellyttää työturvallisuuskorttikurssin hyväksyttyä suorittamista. Kortti on voimassa viisi vuotta.

Työturvallisuuskortin käyttöönotto on vapaaehtoista, mutta useat tilaajayritykset edellyttävät alihankkijoidensa työntekijöiltä työturvallisuuskortin.

Korttimenettely on laadittu ennen kaikkea teollisuuden yhteisille työpaikoille, mutta se soveltuu myös rakennusallalle, julkiselle sektorille, telakoille jne.

Myönnettyjä työturvallisuuskortteja oli Suomessa viime vuoden lopulla 564 434 kappaletta.

Arvon mekin ansaitsemme

Lehden toimituksesta pyydetiin kolumnia. Jutun aihetta olisi vaikka kuinka vakautuksesta, rahastosta, mutta kun on tullut tuolla nurkassa (perushuolto-osastolla) juostua päätin kirjoittaa vuokratyövoiman käytöstä.

Vuokramiehet puhuttavat Finnain tekniikassa kovasti. Sorvatessamme vakautussopimusta nousi vuokratyöntekijöiden käyttö ensi kertaa esille. Silloin sovittiin, että he tulevat tekemään osan winglet –asennuksista, ei muuta. Pian heidän käyttönsä levisi kuitenkin muuallekin tekniikkaan. Siitä se poru sitten syntyikin, eikä suotta.

Meille vuokratyövoima on viimeinen keino yrittää selvitä työkuormasta. On perin oudoksuttavaa, että valtiojohtoisessa yrityksessä ollaan vuokratyövoiman perään. Samalla kuitenkin yhteiskunta kouluttaa alalle uusia työntekijöitä, joita olisi tässäkin tilanteessa ollut tarjolla, mutta he eivät kelvanneet. Syitä vain voi arvailla. Jos aikomuksena on ollut huollon teettäminen kokonaan vuokramiehillä. Niin varovaisesti kehottaisin vielä harkitsemaan. Asiakkaana minä ainakin oudoksuisin tilannetta, jossa veisin Volvoni merkkihuoltoon, ja kuulisin että työn on suorittanut Samaran autohuoltoyhtiö Venäjällä. Palvelun tilaaja ei välttämättä ilahdu samassa suhteessa kustannussäästöistä kuin osakkeen omistaja. Ja huolella vaalitun, luotettavan brändin vahingoittuminen näkyy varmasti myös tilauskannoissa.

Vuokratyövoima on aina halpatyövoimaa. Nämäkin heput työskentelevät yrittäjinä, joten verojen ja sosiaalimaksujen suorittaminen on siirretty työntekijöiden vastuulle. Tämä ei millään muotoa voi alla alamme työn teettämisen tulevaisuus. Entä mitä näille

veikoille maksetaan? Ja mitä sopimuksia heihin noudatetaan? Sitä on vähintäänkin haasteellista valvoa. Elämme silti kai edelleen yhteiskunnassa, jossa itseisarvona on lakien ja säännösten noudattaminen.

Kaiken huipuksi ollaan värväämässä nykyistä työvoimaa Scomin ”rep-pureiksi”. Ihmettelen miksi tekniikka ei, jos sillä kerran on mahdollisuus, itse läheta miehiään keikalle. Mitä lisäarvoa kuvioon tuo välitysfirma? Luultavasti vain harvat vastustavat väliaikaista vaihtelua työympäristössään tai –tehtävissään. Kunhan ehdoista on ensin sovittu. Työnantajalle tämä menettely tuntuu vain kovin vaikealta. Lie-neekö kyseessä arvovalta vai mikä lie? Siihen en osaa vastata. Samaan aikaan uusi toimitusjohtaja **Vehviläinen** kysellee yhtiön hengen perään. Tässä olisi taas kerran tilaisuus ottaa yhtiön arvot pois juhlapuheiden koipussista.

Vuokratyövoiman käyttö on hyväksyttävissä jos sillä saadaan töitä, ja se on luonteeltaan tilapäistä. Nykyinen käytäntö on kuitenkin osoittanut, että pian se alkaa olla osa pysyvää lentokonekorjaamon resurssisuunnittelua. Vuokratyövoiman piiriin halutaan siirtää pysyvästi tehtäväksi kokonaisuuksia, eli työpaikkoja. Tätä me emme tule hyväksymään.

Meidän tulee pystyä yhdessä pääsemään tämän vaikean ajan ylitse. Saimme aikaiseksi vakautussopimuksen ja yhdessä me myös rakennamme huomisen tulevaisuuden. Muita keinoja meillä ei ole, ja se mahdollisuus tulee meidän myös käyttää.

JUHA GRUNDSTRÖM

Kirjoittaja on Ilmailutekniikan Ammattiyhdistys ITA ry:n puheenjohtaja.

Ari Miettinen

”

Elämmekö edelleen yhteiskunnassa, jossa itseisarvona on lakien ja sopimuksien kunnioittaminen?

Marita Ketonen-Heiska

Finnair Cargo Terminal Operations Oy:n uusi pääluottamusmies

NIMI?

Marita Ketonen-Heiska

PERHESUHTEET?

Naimisissa

HARRASTUKSET?

Matkustan mielelläni ja ainakin suunnittelen aina jotain uutta matkaa. Vapaa-ajan asunto on Halikossa, josta hyvien bussi yhteyksien ansiosta voi jopa kulkea töissä, joten kesät melkein asumme siellä. Motivuksen kausikortti on käytössä ja tavoite on käydä siellä vähintään 2–3 kertaa viikossa.

NYKYINEN TYÖNANTAJA, MISTÄ ALKAEN?

Finnair Cargo Terminal Operations Oy vuodesta -88.

MILLAINEN HENKI TYÖMAALLA?

Kaikesta tapahtuneesta ja nykyisestä työtahdista riippumatta, minusta melko

hyvä. Tunnumme toisemme melko hyvin ja osaamme purkaa pahan ja hyvän mielen aika hyvin. Epävarmuus työstä ja työntajasta on ehkä suurin tekijä, mikä vaikuttaa ilmapiiriin työmaalla.

TYÖHISTORIA?

Ensimmäinen työntajani oli Sonera jossa olin melkein 20 vuotta, ja sieltä tulin Finnair Cargo.

IAU:N JA MUUT LUOTTAMUSTEHTÄVÄT?

IAU edustajistossa yleisvarajäsen, 010 johtokunnan jäsen, ja nyt 15.02.2010 alkaen pääluottamusmies Finnair Cargo Terminal Operations Oy:ssä.

MIKSI OTIT TEHTÄVÄN VASTAAN?

Luottamusmiehemme **Pasi Ahola** siirtyi 1.11. Transvalin palvelukseen. Jäimme siis ilman luottamusmiestä. Uskon, että aikaisemmat tehtävät STTKJ:ssä ja nykyiset IAU:n luottamustehtävät auttavat tämän luottamustehtävän hoidossa. Myös tämä oli yksi syy miksi otin tehtävän vastaa.

Myös sillä, että osastomme on aika pieni, noin 60 henkilöä, ja että toimimme kaikki samassa työympäristössä, oli merkitystä. Pitkä, noin 20 vuoden työ rahdissa auttaa varmasti myös asioiden hoidossa. Tämä kaikki vaikutti siihen, että olen nyt tässä tehtävässä. Uudet haasteet ja usko siihen, että tätä työtä tehdään tulevaisuudessakin Finnair Cargo Terminal Operations Oy nimisessä yrityksessä, auttaa eteenpäin.

MITÄ ODOTAT TEHTÄVÄLTÄ?

Odotukset ovat suurimmaksi osaksi informaation puolella ja sen edelleen jaka-

misessa. Vaikutusmahdollisuudet varmasti myös paranevat.

Tällä hetkellä epävarmuus, muutokset ja kireä työtahti aiheuttavat stressiä, joka taas johtaa terveydellisiin haittoihin. Tässä on haasteita varmasti tarpeeksi.

MITÄ ODOTAT TYÖKAVEREILTA?

Työkavereiden tuki on tärkeää näiden asioiden hoitamisessa. Työstä vapautusajat yritän sopia niin että saan niistä mahdollisimman säännöllisiä ja olisin aina silloin tavattavissa. Tämän ruttiin aikaansaaminen varmasti helpottaa, kun asioita tulee hoidettavaksi.

MITÄ ODOTAT TYÖNANTAJALTA?

Sujuvaa yhteistyötä henkilöstöhallinnon ja esimiesten kanssa.

Luottamusmiehen tiedonsaantioikeuteen perustuvat asiat yritän selvittää ja sopia työntajajan kanssa.

MITÄ MUUTA HALUAT SANOA TYÖKAVEREILLE, TYÖNANTAJALLE?

Edunvalvonta ja työhyvinvointi ovat kaksi isoa ja tärkeää asiaa, joihin haluan panostaa yhdessä työkavereiden kanssa. Työntajajalta odotan kiinnostusta ja tukea henkilöstön hyvinvointiin.

MITÄ MUUTA HALUAT SANOA LUKIJOILLE?

Me kaikki yhdessä; lomautetut, irtisnotut, työttömät ja jäljelle jääneet työntekijät voimme vaikuttaa yhdessä ja yhteistyöllä.

Hyvää lämmintä ja aurinkoista kevättä kaikille!

Haastattelu ja kuvat: ARTO KUJALA

Tj 0

■ Siviililentoliikenteen Työntekijät SLT ry 012 vietti sääntömääräistä kevätkokoustaan Tavastialla tiistaina 30.3. Kokouksessa käsiteltiin sääntöjen mukaisesti toiminta- ja tilikertomukset ja kuultiin IAU:n puheenjohtajan **Juhani Haapasaaren** puheenvuoro kuin alustuksena illan epäviralliselle osuudelle, jossa juhlittiin erityisesti Nopon ja Rahdin työntekijöiden vapauttamista Finnairin ikeestä.

Perinteinen kevätkokous-illallinen nautittiin tällä kertaa pääosin nestemäisessä muodossa. (Mutta vain lääkkeeksi.) Janoisten ystävä SLT ry. 012 tuntee vastuunsa myös kulttuurin saralla ja lukuisten juhlapuheiden väliin oli tarjolla elävää musiikkia. Alkuhikeä nostatti aikuiseen makuun **Esa Eloranta** triolaan ja varsinaisesti työmiehen tunteet sai liikkeelle pääesiintyjän ominaisuudessa rokkiorkesteri **Suburban Tribe**. (ostakaa uusi cd!) Tuskin kukaan muistaa enää syyttää ay-kinkereitä kuiviksi?

Illan lukuisissa juhlapuheissa muisteltiin kaiholla takana olevia vuosia Finnairin palveluksessa. Johtajia ja heidän käsittämätöntä viisautta kehuttiin silmät kimmeltäen ja hyvyttään läpi kyynelten. Se, että henkilöstö on ja on ollut Finnairinkin voimavara, on tullut todistettua kauniisti ja konkreettisesti. Maljat nostettiin (muistaakseni ainakin) Tanelille, Jukalle, Anssille, Veskulle ja koko loistavalle HR-tiimille ja tiedotuksen loistaville Tanelille ja Kristerille. Lopuksi todettiin kuin yhdestä suusta, että kesästä tulee rakkauden kesä, jota seuraa kauris ja rauhallinen syksyn ruska-aika. On hyvä jatkaa Transvalin ja Baronan kaltaisissa perinteikkäissä ja maineikkaissa maapalveluyhtiöissä.

Kiitos hahmot – me ollaan hahmoja kaikki jos oikein silmin katsotaan!

PEKKA KÄHKÖNEN

MIESTEN VUORO

nostaa hien ja tunteet pintaan

■ Elokuvasa *Miesten vuoro* miehet kertovat elämästään ja tunteistaan saunoessaan. Välillä tarinoita kerrotaan muille saunojille ja välillä ikään kuin mietiskellen katsojille. Sauna antaa hyvät puitteet miesten kertomuksille. Dokumentin ovat ohjanneet **Joonas Berg-häll** ja **Mika Hotakainen**.

Elokuvan tekijät ovat halunneet antaa suunvuoron suomalaisille miehille. Naiset ovat ehkä tottuneet puhumaan tunteistaan ja ihmissuhteistaan avoimemmin.

Kyse ei ole tavallisten miesten puheenvuoroista, koska elokuvaan on haluttu saada mukaan hyvin erilaisia tarinoita ja ympäristöjä. Onko tavallista miestä tai naista toisaalta olemassa-kaan? Jokaisen ihmisen elämään kuuluu sekä iloisia, että surullisia hetkiä, jotka jättävät pysyvän jäljen. Myös jonkinlainen kriisi tuppaa kohtaamaan meistä jokaisen jossakin elämän vaiheessa.

Elokuvaa on kuvattu useamman vuoden aikana ja saunoja on kierrelty ympäri Suomen. Saunaelokuva ei voi olla kuin mitä suomalaisin ja siihen sopii hyvin kaurismäkeläinen vino hiljai-

Oktober Oy

Tauolla.

nen huumori. Saunojen rakentamisessa näkyy miesten rajaton kekseliäisyys ja suoranainen humoristinen hulluus.

Mitä on rakkaus ja miten eri tavoin miehet voivat sen osoittaa. Rakkauden osoitukset eivät todellakaan tarkoita välttämättä kynttilän valoa ja kuohujuomaa. Se saa joskus hyvinkin yllättäviä ilmenemismuotoja.

Entä rakkaus omaan lapseen ja se, miten tuskallista on kun joutuu eroon lapsestaan tai menettää lapsen. Syviä tunteita.

Kenelle elokuva on tehty?

Se on aikuisten elokuva miehille ja naisille. Se ehkä auttaa miehiä ymmärtämään omaa elämäänsä ja tuo naisille pienen pilkahduksen tuosta kummallisesta oliosta, jota suomalaisiksi miehiksi kutsutaan.

PEKKA KAINULAINEN

Oktober Oy

Karkoitus veroparatiisista

Valtionvarainministeriön kumpujen kätköistä, missä isät katsovat toisiaan, on ryöminyt esiin **Iiro Viinanen** muistelmateoksineen.

Tähän asti hän on ollut tunnettu litteärien ansioiden sijasta lähinnä kansanvalistajana. Mainitaan nimittäin, että puolet lama-ajan lapsista oppi syömään aamupuuronsa hänen kuvallaan pelottelemalla, ja toisella puolella ei siihen ollut varaa.

Totta tai tarua, mutta kevään lukuelämys on ilmaston muutoksen pysäyttävä. Se tulee haastamaan **Volter Kilven Alastalon Salissa** kirjallisuutemme moniselitteisimpänä, ja vähiten luettuna, klassikkona. Riihimäkeläisen diplomi-insinööri-hirvenmetsästäjän sielunmaisema on juuri sitä, johon jokainen lomalainen janoaa riippukeinussa syventyä.

Moniselitteisyyden aiheuttavat monet selittäjät, sillä valtionkoleerikko evp. ei ole tälläkään kertaa vitsaansa säästännyt. Vaan on sieltä jostain tullut tuomitsemaan eläviä ja kuolleita. Ja saa henkito-reissaan olevat, sekä muutkin sosiaalietuisuuksien nauttijalusmut suurimpaan tarpeeseensa.

Ikkiaikaisen suosikkinsa ay-liikkeen Viinanen teloo kuin vanhasta muistis-

ta. Siinä on nähtävissä suorastaan lempyyttä, helliä kaikuja menneiltä hyviltä ajoilta. Taattua taatan Tali-Ihantala linjaa on myös puoluetovereiden pitäminen zyskovitsinä ja viittaukset viisauteen, jonka mukaan kokoomuslainen on ihmiselle sasi.

Mutta sitten kun marskistin käärmesauva kalahti toimitusjohtajien palkkioihin, alkoi tapahtua. Viinanenhan tohti esittää, että olisi heidänkin kohtuullista yrittää vain sinnitellä kurjalla palkallaan, vaikka tiukkaa tekee.

Vaan silloinpa paikalle luikersi **Kopris-ta** vanhin jo valkoinen, etunimeltään **Yrjö**. Ja sihiäsi:” Oletkos vaiti vanha kyy, tu-loerojen kasvu ja veronkierto on hyvä bisnes.” Ykä on nimittäin Aleksander Groupista, joka muodostaa tytäryhtiöidensä kanssa laajan palvelukokonaisuuden, jonka toimialana on jakaa nap-pulaa kavereille niin että tuntuu. Julki-suudessa hän on tunnettu lähinnä ns. kynnyksäraha tulkinnastaan, jossa kuu-kausipalkka edustaa johtajalle kiihoketta ylimalkaan ylittää toimistonsa kynnys silloin tällöin.

Ei Iiron päätä kuitenkaan näin vähälä murskata. Syntyi julkinen sananvaihto, jossa ei myrkkyä ole pihistely. Sitä seuratessa on pakinoitsijakin kiemurrellut naurusta.

”

*Terveisiä Jerseyä,
verokarhu.
Toivottelivat
veroparasiitit
veroparatiisista.*

■ Laita kultaseni kukka korvan taa, ja landola laulamaan. Epätyömarkkinapoliittinen yhteisötahtuma Crew Party lähestyy. Kyseessä on jo seitsemäs kerta, joten ensimmäisen juhlatilaisuuden nuorimmat osanottajat menevät syksyllä kouluun. Koe vauhti ja vaarantunne, jota ilmailualalla ei muutoin ole mahdollista kokea. Ja kuule mitä normaalisti mököttävät työtoverisi todella ajattelevat. Kampin Circus avautuu 28.5. klo 19, ja sulkeutuu...

UNIONIN ILMESTYMINEN 2010

Numero 3 ilmestyy 18.6.
aineisto toimitukseen 31.5.
Numero 4 ilmestyy 10.9.
aineisto toimitukseen 23.8.
Numero 5 ilmestyy 29.10.
aineisto toimitukseen 11.10.
Numero 6 ilmestyy 3.12.
aineisto toimitukseen 15.11.

ILMOITUSKOOT JA HINNAT (alv 0%)

koko sivu, 180 x 230 mm, 240 €
1/2 sivua, 180 x 115 mm, 120 €
2/6 sivua, 118 x 115 mm, 80 €
1/6 sivua, 57 x 115 mm, 40 €

ILMA ry 007 avasi omat kotisivunsa

■ Ilmailualan Maapalvelutyöntekijät ILMA ry 007 avasi omat kotisivunsa osoitteessa www.ilma007.fi.

Ammattiosasto Ilma on toiminut vuodesta 2008 alkaen ja sen jäsenistön suurimmat työnantajat ovat ISS

Aviation Oy ja Servisair Finland Oy.

Myös IAU:n suurimmalla ammattiosastolla Siviililentoliikenteen työntekijät ry:llä on omat kotisivunsa osoitteessa www.sltry.fi.

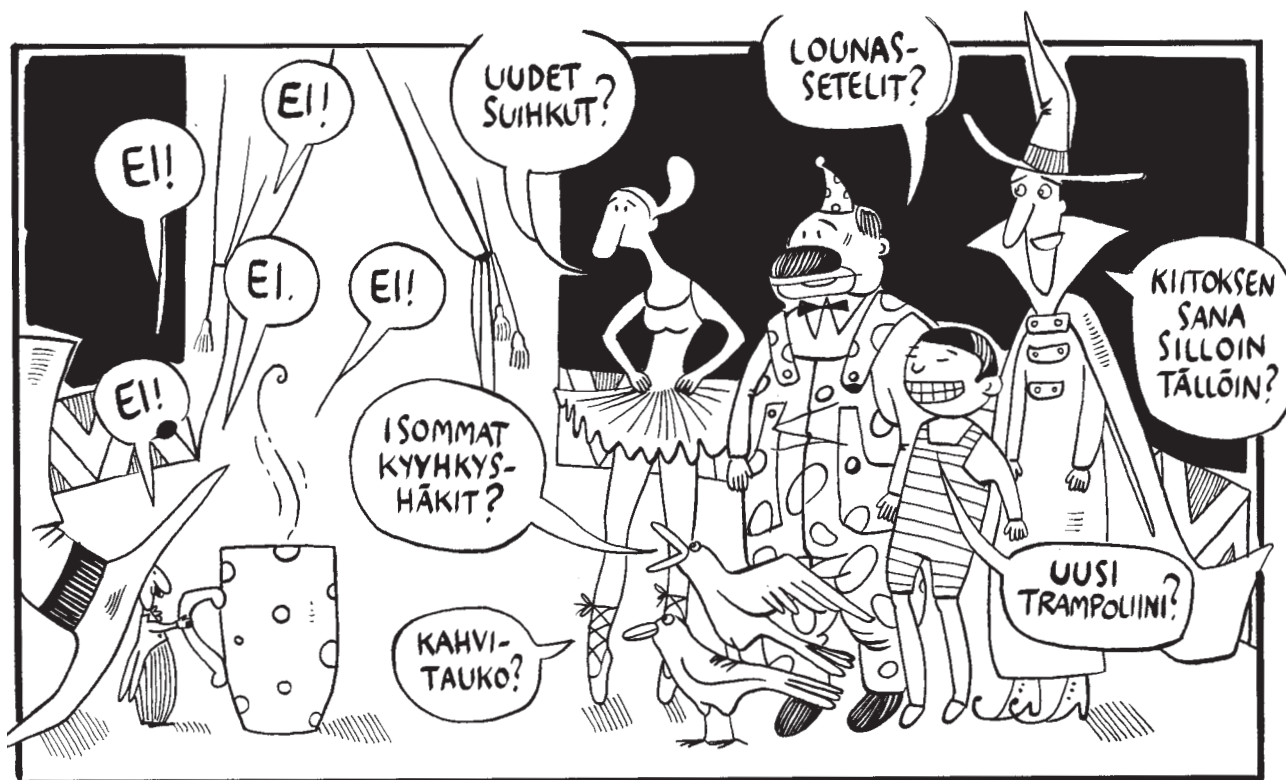
KUVAKULMA

Ari Miettinen

Kunhan työntekijät venyvät tarpeeksi palaa hymykin kasvoille, tosin hiukan kireänä.

TIREHTÖÖRI OSOITTAUTUU SANANSA MITTAISEKSI MIEHEKSI.

© JM Koskinen & Sanna Kallio

Ilmailualan Unioni IAU ry

John Stenbergin ranta 6
PL 337
00531 HELSINKI

Puhelin: (09) 4785 71 (vaihe)

faksi: (09) 4785 7250

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.iau.fi

Puheenjohtaja	Juhani Haapasaari	(09) 4785 7220
Varapuheenjohtaja	Reijo Hautamäki	(09) 4785 7221
Liittosihteeri	Juha-Matti Koskinen	(09) 4785 7225
Sopimussihteeri	Arto Kujala	(09) 4785 7222
Työympäristösihteeri	Pekka Kainulainen	(09) 4785 7227
Taloussihteeri	Ari Miettinen	(09) 4785 7228

Jäsenasiat	Ari Miettinen	(09) 4785 7228
	jasenasiat@iau.fi	

Ilmailu- ja Rautatiekuljetusalan
Työttömyyskassa

Kaisaniemenkatu 10, 8. krs.
00100 HELSINKI

faksi: (09) 4785 7209

sähköposti: etunimi.sukunimi@iau.fi

kotisivut: www.irkatk.fi

Kassanhoitaja	Paula Seppälä	(09) 4785 7200
Kassanhoitaja	Sari Meling	(09) 4785 7202

IAU:n kesäpäivät elokuussa Tallinnassa

■ Liiton kesäpäivillä 21.–22.8.2010 on taas luvassa monipuolista ja virkistävää ohjelmaa.

Kesäpäivien majoittumispaikkana on Tallinnan satamassa sijaitseva Tallink Spa & Conference Hotel.

Hotellin rentouttavalla kylpyläosastolla on erilaisten saunojen lisäksi mahdollisuus pulikoida useissa eri uima-altaissa.

Matkat tehdään M/S Star laivalla. Lähtö lauantaina 21.8. kello 10.30 ja paluumatka alkaa sunnuntaina 22.8. kello 14.00.

Kesäpäiville voi osallistua liiton jäsenten lisäksi myös perheenjäsenet. Ilmoittautumisesta ja ohjelmasta tiedotetaan tarkemmin liiton Member-jäsensivuilla (www.iau.fi) ja kesäkuun Unioni-lehdessä.

Tervetuloa!

Hertz tarjoaa SAK:laisille jäsenille erikoishinnat autonvuokrauksesta

■ SAK:laisten ammattiliittojen jäsenedet ulottuvat nyt myös autonvuokraukseen. Hertz Autovuokraamo tarjoaa SAK:n liittojen jäsenille erikoishinnat vapaa-ajan vuokrauksesta Suomessa ja ulkomailla. Edun saa ilmoittamalla varauksen yhteydessä CDP-numeron 719957. Varaukset voi tehdä netissä osoitteessa www.hertz.fi tai puhelimitse soittamalla Hertz Varauspalvelun numeroon 0200 11 22 33.

Jäsenetu tarkoittaa Suomessa 15%:n alennusta päivähinnoista ja 10%:n alennusta viikkohinnoista. Alennus lasketaan aina edullisimmasta julkaistusta hinnasta. Ulkomailla alennusprosentti vaihtelee 5–15%:n välillä ja riippuu mm. maasta ja siitä, onko kyseessä prepaid-hinta vai ei.

Hertz on maailman johtava kansainvälinen autonvuokrausketju, joka toimii yli 150 maassa ja 8100 toimipisteessä. Suomessa Hertz on palvellut jo yli 40 vuoden ajan ja on liikevaihdolla mitattuna selkeä markkinajohtaja yli 70 toimipisteellään. Hertz on Suomen ensimmäinen ISO 14001 -ympäristösertifioitu autovuokraamo.

Tallink Silja ja Club One -jäsenetu

■ Tallink Silja ja Club One tarjoaa Sinulle mahdollisuuden liittyä Club One -jäseneksi veloituksetta, suoraan kanta-asiakasohjelmamme keskimmaiselle Silver-tasolle.

Silver-tason etuihin kuuluu mm. 20% perusalennus sekä 35% ennakkovaraajan etu tietyistä normaali hintaisista tuotteistamme. Lisätietoa eduista www.clubone.fi

Liity nyt Club One asiakkaaksi netissä osoitteessa www.clubone.fi/erikoisliittyminen. Liittymiset liitonne asiakasnumerolla 6156.

Mikäli olet jo Club One -jäsen, nykyinen kanta-asiakasnumerosi pysyy voimassa. Jos olet Bronze-tason asiakas siirrämme sinut Silver-tasolle. Ilmoitathan kuitenkin Club One kanta-asiakasnumerosi ja yrityksesi asiakasnumeron osoitteeseen erikoisliittymiset@tallinksilja.com, näin rekisteröimme Sinut sopimusetuasiakkaaksi ja postitamme tarvittaessa Silver-tason kortin.

Hintatiedot ja varaukset:

Silja Line, puh. 0600 174 552, Tallink, puh. 0600 15 700

(1,72€/vastattu puhelu + aina pvm/mpm)

Oikeudet muutoksiin pidätetään.